

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Negyedévre 1 < 50 >
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 8 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Negyedévre 2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 4.

Némely kötvények biztosításáról.

Néhány óra alatt végzett a képviselőház azzal a rövid törvényjavaslattal, mely a fentebbi szerény címet viseli, de tulajdonképpen arra lenne hivatva, hogy egy nagy lépéssel vigye előbbre a telepítés, talajjavítás és parcellázásnak társadalmi és közgazdasági szempontból oly fontos ügyét.

Mikor a javaslat az obstructio első napjaiban megjelent, keveset foglalkozott vele a sajtó és a közvélemény, melyet teljesen lefoglalva tartott a 16. § és az obstructio által előidézett politikai helyzet. Most pedig a képviselőház hamar elbánt vele. Pedig ez a javaslat megérdemelné, hogy tüzetesebben foglalkozzanak vele.

A kormány sajtója már megjelenésekor mint agrármesiaszt üdvözölte e javaslatot, mely gondoskodván a telepítés, talajjavítás és parcellázás lehetőségéről eleget tesz a gazdák összes akut kívánásainak. Ezzel szemben jól esett hallani a két ressort-miniszter szájából, hogy a kormány ezzel korántsem tekinti megoldottnak e nagy fontosságú kérdések ügyét, sőt a szövetkezetekről már készen van a tervzet, a telepítésről pedig most készül. Szomorú is lenne, ha a javaslat által kontenplált megoldást véglegesnek kellene tekintenünk.

Ez a javaslat u. i. első sorban olyan milliókat tesz adómentessé, amelyeket letagadni nem lehetett s melyek ilyképen

igen alkalmas adótárgyak voltak; e helyett természetesen más adózóknak, nevezetesen a gazdáknak kell nagyobb terheket viselniök. Így néz ki a javaslat adópolitikai szempontból.

A telepítésnek sokféle szerencsétlen kísérletezés után zátonyra jutott ügyét ez a javaslat nem fogja dűlőre juttatni, sőt félő, hogy telepítés és parcellázás helyett a latifundium alkotások korszakát kezdi meg.

A javaslat első hibája az, hogy szerinte a telepítés csakis vagyonos embernek nyílik meg. Az új javaslat t. i. megengedi, hogy valamely pénzintézet, mely telepítésekkel akar foglalkozni, s ezt alapszabályaiba beveszi, bizonyos feltételek mellett jogosult lesz egy telepítőnek, a telepesekkel kötött szerződéseit átvenni s akkor azok becsértékének 75%-a erejéig címleteket kibocsátani. Az innen származó követelés a telepes birtok egyes parcelláira (egyenként annyi, amennyi belőle egy parcellára esik) telekkönyvileg biztosítható. Minthogy azonban e 75%-ból természetesen levonandó a költségek egész sora, a diszkont stb. netalán kigondolandó tétel, a telepítvényes 75%-ot fog ugyan névleg a telekkönyvben kitüntetve látni, de valószínűleg jóval kevesebbet kap majd készpénzben. Ennélfogva a telepesnek olyannak kell lennie, a ki a birtok értékének 25—30—35%-át készpénzben bírja, s gondoskodni tud egy évre való megélhetésről is magának, családjának és cselédjeinek, vetőmagról, beruházásról, állat és gazdasági eszközről és előre nem láthatók fedezéséről és így igazán boldogulhat telepével.

A baj itt az, hogy tulajdonképpen a telepítéseknel az a földadatunk, hogy mentül több kis vagyonu embert juttassunk birtokhoz. Ezt pedig evvel a javaslattal el nem érjük. Sokkal praktikusabb a német birodalmi törvény. Ez u. i. oly módon oldja meg az említett feladatot, hogy az állam vállal jóállást arra nézve, hogy a telepítvényes fizetni fog, s hogy a kormány közege fogja ettől behajtani az évi járulékot, s akkor a hitelezőnek, a ki a címletet megveszi, meg van a teljes biztonsága, mert az állam az adós telepes kezesse. A német törvény, mikor az államot, mint kezest állította oda, egyúttal a vételár egész összegét kibocsátandó címletek útján fedezte, s így a német telepítvényes azzal a 25—35%-nál kevesebb pénzzel mehet bele a birtokvételbe, mint a magyar.

A mi szemeink előtt annak kell lebegnie, hogy a 2—3 holdas, vagy akár csak egy holdas és kis házzal bíró ember ezt a birtokát a faluban eladva, a vételáron a szükséges befektetést állapotba, gazdasági leltárba, vagy egy évre való kezelési költséget megszerezve, magának, a telepes birtokon letelepedhessen, a vételárral magával nem is törődve, tisztán az állami jóállás fejében megállapítandó formák mellett való szerződés alapján. Egy ilyen ember képes akkor egy 20—30 holdas területet megvenni, és az arra szükséges állapot, eszközt, vetőmagot magával hozva, egy hosszú élet fáradalmas munkája után a birtokot, melynek vételárát letörlesztette, magának vallani és örökösei között megosztani.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Levélváltás.

Ira: Brüll Emil. ford: ○

Kedves Barátnóm! 18/X.

Régóta érzem, hogy hiányzik nekem valami. Ma végre rájöttem. Egy levél hiányzik kis kezéből, a melyeket én forrón csókolok. Miért hallgat? Hiszen az én igényeim oly szerények. Beérem e sorról, egy betűvel, ha az az önkézből jön. Legutóbbi drága levelét könyv nélkül betanultam: két Ön van benne, egy vonás és három szóból áll. Jó, hogy levelét kívülről tudom, mivel különben nem élvezhetném többet. Csókjaimtól ugyanis egészen elömlődött. És azóta is ez a hosszú nagy pauza. Ugyan mondja, mit vétettem én, hogy ily nehéz próbára tett. Ha még tovább is hallgat, meglátja, megszegem eskümet és Önhöz megyek. Mert nagy a szerelem hatalma! Tehát vagy írjon vagy várjon. Változatlan hűséggel:

Ede.
Kardos Adél urnőnek
Berlin.

Igen tisztelt Ede Ur! 21/X.

Ön még kérde, mit cselekedett? Oly nyugodt a lelkiismerete, hogy még ezt a kérdést is megengedi!?

Igaz, mi olyan körülmények közé jutottunk,

hogy egymást megismertük, azután én egy önfelédtt pillanatomban megengedtem Önnek, hogy nekem titokban irhasson; igaz továbbá, hogy arra is felhatalmaztam, hogy mindenről, a mi önt éri, tudósítson, mivel az engem is érdekel. És mint élt ön e jószággal? Elöttem fekszik utolsóelőtti levele, amelyben elbeszéli nekem, hogy a mint a körüti korzón sétált, egy fiatal formás nőt látott, aki annyira hasonlított hozzám, hogy ön önkénytelenül, mint az árnyék követte és az én nevemen meg is szólította. Azt is tudatja velem, hogy a kis asszonykával később faséba jött, mivel őt ismételtén Adélnak szólította. habár ő kijelentette hogy őt Irénnek hívják. Mit akar Ön mindezzel? Miért írja nekem? Valóban komolyan nehezelek. Férjem itt ül velem szemben és kérde, hogy kinek írok. Egy meszarosnak, válaszolám én. Ő elhitte — és úgy látszik nekem is mielőbb el kell majd hinnem.

Adél.
Berkessy Ede urnak
Bécs.

Kedves Barátnóm! 23/X Éjjel.

Összevagyok zúzva. Lecsüggesztett fővel ülök itt íróasztalom mellett, miután végigolvastam különös hangon tartott levelét és megfizettem a levélhordónak a tiz krajczár büntetést, mivel levelét bélyeg nélkül küldte. Esküszöm az Istenre, hogy levelemben soha többé egyetlen nőről sem fogok említést tenni. Megyek rárdába néma barátnak, de előbb még

egy szót mentségemre! Azt kérde ön, mit akartam? Hát megakartam mutatni, hogy mindig önre gondolok, mivel muszáj önre gondolnom. Hiszen aki Önt látja, meggyőződik arról, hogy a paradicsomi boldogság sohasem veszett el. Elöttem áll arcképe, a melyet emlékezetem után készítettem. Nagyon rossz kép, de azért aláírtam a nevét, hogy kényszerítsem arra, hogy egy igazival megajándékozzon. Egyébként ez ömlengéseimből elég lesz, mert nekem önnel beszélnem kell, hogy feltárjam végtelen szerelmemet és meggyőzzem arról, hogy én most is az vagyok, a mi voltam. Itt térdelek arcképe előtt és képét csókjaim özönével haimozom el. Most már nyugodtan fogok aludni! Megyek is. Jó északát.

Edéje.

U. i. Utóbbi levelét nincs szándékom kívülről betanulni.

Kardos Adél urnőnek.

Berlin.

Drága Ede Ur! 26/X.

En nem azért válaszolok most önnek oly hamar, hogy legyen kívülről mit betanulni, hanem mert valamit meg akarok tudni és azt meg is kell tudnom. Azoknak a sajtáságos körülményeknek előzményeiről, a melyek között mi megismerkedtünk, valahára le kell vennünk a fátlyolt. Szerencsémre ez a tinta, a melylyel írok fekete és így nem lesz tükre az én arczpirulásomnak, a mely elfog, midőn e pontnál

Ez a módja a dolgoknak főleg akkor volna értékes és nagyban mozdítaná elő azt, hogy a birtoknélküli, de szorgalmas munkás is birtokhoz jusson, ha a faluban egy hitelszövetkezet léteznék, mely ezt az embert telepedésében segítene. A hitelszövetkezetek nagyobb mérvű fejlődésére és a régen ígért szövetkezeti törvényre azonban még sokáig kell várunk.

De a javaslatnak más bajai is vannak. A 94: V. t. cz. sok gyarlósága között kidomborodó helyes rendelkezések egyike az, hogy bizottságot küld ki, mely megvizsgálja, hogy a telepes nem jár-e rosszul a szerződéssel, melyet aláír. Igaz, hogy tovább nem igen foglalkozik a törvény a telepessel.

A német törvény egészen mást tesz. Ő egy államilag szervezett magasrangú hivatalnokokból álló telepítési bizottságot küld ki, mely a telepítési ügyre mindvégig maga ügyel fel s azt maga kezeli. A törvény odáig megy, hogy a telepes-tanácsal segíti, megteszi kulturmérnöki-leg a szükséges gazdasági berendezéseket, jogosult bizonyos körülmények között hátrálékokat tenni, netalán leírásokat javaslatba hozni, holott a mi törvényünk minderről nem tud, hanem a telepeseket együtt egy pénzügyintézetnek adja át, melynek humánus eljárására bizza őket, de azzal, hogy a telepesek boldogulnak-e vagy sem, hogy a telepeseket exekválják-e vagy sem, gazdagok lesznek, vagy földönfutók, ezzel a magyar állam nem törődik, ez a bank dolga.

A telepes át van adva a banknak, annak alárendeltje marad, míg félszázad után a kölcsön törlesztve nincs. De ki áll arról jól, hogy az emberek ott fognak maradni, s nem dobják ki őket árverés útján a birtokukból, s hogy vajjon a parcellázás helyett nem a latifundium alkotás korszakát kezdjük-e meg?

Sőt hisszük, hogy nagyon gyakran meglesz az eset, hogy a szerencsétlen

telepeseket tömegesen fogják egy-egy rossz évben végrehajtani s hogy akkor egy nagytőkés vevő jelenik meg, mert hisz a föld után való szomjuság meg van a nagy tőkésnél is és akkor az apró telepek a nagytőke kezében latifundiummá tömörülnek. A telepedés ügye általában vagy állami szükség, vagy nem. Ha nem az, kár vele az államnak foglalkoznia. De ha ez szociálpolitikai és közgazdasági szempontból szükséges, akkor jól meg kell gondolni, szabad-e egy dividendát hajhászó bank kezébe játszani a telepítés ügyét. A legelső pénzügyintézet, melynek erre kedve van, alapszabályait megváltoztatja, a kereskedelmi törvényszéknél bejegyezteti és így papírok emmissziójára jogosulttá lesz. És így a törvényjavaslat szavai szerint a bank kapja a telepítő jogait, ő lép annak helyébe és ő intézkedik, míg például a német törvény értelmében a bank igen helyesen csak, a pénzt adja s azután a telepessel minden kontaktusa megszűnik.

Már pgdig mi ez a bank? Egy közkereseti társaság és semmi egyéb, a melynek igazgatóságában lehet is, meg nem is hozzáértés, humánus felfogás, de ha van is, akkor is háttérbe szorul szemben azzal a kötelezettséggel, melyet részvényesei iránt, nem pedig ez esetben a telepesek iránt vállalt. Ők a maguk hasznát és nem az ország hasznát, nem a telepes hasznát nézik s ezért illetéktelenek e pénzügyintézetek arra, épen úgy mint a hogy illetéktelen a parcellázó telepítő, hogy a telepesek ügyét magasabb szempontból kezelje és vezérelje. Erre hivatottak a telepesek maguk, a kik magukat, mint szövetkezet konstituálva, védik érdekeiket, de csak úgy, ha a hátuk megett a kormány, mely a telepítési bizottság útján sorsuk felett örökdi.

A baj az, hogy a kapitalizmus magát olyan bástyákba sánczolja be, melyek mögött hatalmas növekszik s adófize-

tőjévé teszi mindazokat, a kik kapitálissal nem bírnak. S minthogy Magyarországon a kapitalizmus befolyása alatt áll a jelenlegi kormány is, s minthogy ez áramlat ellen eddigelé a produktív osztályok kellően szervezkedni nem tudtak, az állambatalom e döntő befolyás alatt feladja saját ingerenciáját, a hol ez kívánatos, és egészséges volna, sokban akadályozza a gyengék szervezkedését, de túri az erősek szövetségének megerősödését.

Hogy pedig ez a rendszer hová fog vezetni? — — nem nehéz kitalálni.

Bolgár dolgok.

Bulgáriában furcsa fogalmak uralkodhatnak a háláról Battenberg Sándor fejedelmet, ki hazáját az orosz protektorátus alól felszabadította, területét Kelet-Ruméliával gyarapította, a reá támadó Szerbiát diadalmas csatában leverte, — saját testőrei elfogták, hajóra hurczolták, s átadták Oroszországnak, hogy boszuvágyát rajta kénye-kedve szerint kitölthesse. A lázadó alattvalók később kegyelmet kaptak, s büntetlenül térhettek vissza hazájukba, sőt közülök igen sokan magas állásokat nyertek el később.

Stambulovot, a vaskezü minisztert, ki egyedül volt képes kiméletlen energiájával megóvni hazáját attól, hogy az anarchia martalékává legyen, fényes nappal az utcán gyilkolták meg, mondhatni rendőri asszisztencia mellett. Gyilkosait futni engedték, s a gaztett büntetlenül maradt.

Legújabbán Szimon Anna, egy magyar énekesnő tragédiája fordította Bulgária felé a művelt világ figyelmét. E szerencsétlen leányt Boitschev Decko kapitány, Ferdinánd fejedelem szárnysegédje, egyike a Battenberg elleni összeesküvőknek, elcsábította, s mikor aztán ráunt és terhére kezdett lenni, egyszerűen meggyilkoltatta a rendőrfőnök szives közreműködése mellett. S midőn az osztrák-magyar konzul energikus fellépése következtében a

30/X.

Kardos Adél urnőnek

Berlin.

Ki volt kölcsönözve. Kézcsókom.

Ede.

*

Igen tisztelt Uram!

2/XI.

Két nap óta olyan vagyok mint egy örült. S ez már férjemnek is feltűnt. Szüntelenül azon töprengök, hogyan lépjek ön elé, hogyan írjak önnek, Ede? Ma már egy kissé nyugodtabb vagyok. Bebeszéltem magamnak, hogy az a kalandor már meghalt, úgy, hogy most már hiszem is. Igen ő meghalt, előttem legalább meg. Nyugodjék békével. Nem egészen magamtól jöttem e gyilkos gondolatra. Férjem egy fess lengyel fiatal embert hozott hozzánk: egy hegedűművészt, a ki férjemnek régi ismerőse. A fiatal művésznak szép szemei vannak, termete sugár, hajzata hollófeke s arcának játéka még szebb, mint szeméé. Olyan tüzes és vakmerő a tekintete, hogy . . . de szívesen el-tűrjük, mivel feledtetni velünk kezének játéka. Ez a fiatal művész beszéd közben beavatott engem az ő életfilozófiájába. Ha nekem valami kellemetlen — ugymond — egyszerűen úgy tekintem, hogy rám nézve meghalt és minél jobban bánt valami, annál jobban bebeszéltem magamnak a halálát. Én sem hagytam e bölcs elvet magamnak kétszer mondatni. Egyben biztosíthatom Önt, hogy előttem még él. Hegedűművésznünk éppen most lép be. Kérdem őt, nem volt e az idén Osztenében? Ő azt mondja nem.

Adél.

időzőm. Aug. 25 én ismerkedtünk meg Osztenében. Jól emlékszem, éppen fürdőmet befejeztem és karosszékembe vetettem magamat; nyugodt lévén a felől, hogy kabinom jól be van zárva, kezdettem levetni fürdőköpenyemet, midőn az ajtóm egyszerre felnyit és egy férfi jelent meg előttem. Én egy nagyot kiáltottam és lepedőmmel elfedtem magamat és arcomat; cselédem a ki kiáltásomat meghalotta, azt gondolta, hogy valamit parancsolok s azért futott hozzám s mikor ezt az idegen észrevette, kezeket oldott. Én módfelett megharagudtam rá, hallatlan vakmerőségéért, neheztettem férjemre is, hogy miért nem kísért el a fürdőbe, de legjobban haragudtam magamra, hogy hogyan lehettem oly zavart, hogy ez elvetemült kalandort jobban meg nem néztem. Annyit azonban észrevettem, hogy szépen kivart fürdőköpenyben volt. Másnap, daczára a kellemetlen időnek, újból a tenger habjai között hűsültem. Mikor egyszerre egy hatalmas hullám jött felém, megragadott és a víz alá dobott, mikor magamhoz jöttem, láttam, hogy tegnapi emberem emelt ki a midőn már legnagyobb szükség volt a segítségre. Alig töröltem ki a sós tenger vizét szememből, előttem állott férjem, a ki hálás szavakkal köszönte meg megmentőmnek áldozatkészességét, miután már előbb régi barátját ismerte benne és bemutatta őnt nekem is. Én oly dühös lettem férjem ez együgyűsége miatt, hogy bosszúból megbocsátottam ez idegennek. Most már csak azt szeretném tudni, hogy merőben véletlen dolog volt-e ez, vagy tán inkább előre ki volt csinálva?

Mi közben e levelet írom, férjemitt ül velem visavis az ő nagy karosszékében és minden-

áron tudni kívánja, hogy kinek irok. A lakatosnak, mondom, és ő teljesen megnyugodott, mivel nem értett meg. Legyen rajta, hogy Ön nekem valóban lakatosom legyen és készítsen kulesot az én szívemhez.

Válaszát türelmetlenül várja

Önt igazán szerető

Adélja.

U. i Férjem erősen hortyog.

Berkessy Ede urnak

Bécs.

Drága Asszonyom!

28/X.

Azt kérde: vajon véletlen dolog volt-e, vagy előre kicsinált terv? Egyik sem, mivel fájdalom nem én vagyok az a kalandor. A mai naptól fogva végtelenül gyűlölök egy férfit, őt, X-t, a szerencsést, a legboldogabbat a nap alatt. Örültté tesz ez a gondolat . . . Többet nem írhatok, tollam felmondja a szolgálatot.

A világon a legboldogtalanabb:

Ede.

Kardos Adél urnőnek

Bécs.

*

29/X.

Távirat.

Berkessy Ede urnak

Bécs.

Válasz fizetve. Honnan való volt az ön kivart fürdőkosztümje? Üdvözli

Adél.

*

gyilkosok ellen az eljárást meg kellett indítani, ezek a végtárgyaláson nem átaláltak arra hivatkozni, hogy ők felsőbb parancsra cselekedtek.

A védekezés nem használt, mert a gyilkosok el lettek ítélve. De mégis használt annyiban, hogy nem húzták akasztófára a gyönyörűség mákvirágokat, hanem csak bebörtönözték őket, tekintetbe véve holmi enyhítő körülményeket. Hogy mik ezek az enyhítő körülmények, arról mélységesen hallgat a krónika. De nem szándékozunk bírói ítéletet kritika tárgyává tenni. A bűnösök büntetve lettek, s ez a mi igazságérzetünknek elég.

Nem hagyhatjuk azonban szó nélkül a mi ezen ügyből kifolyólag történt, mert ez már államunk prestigét is közelről érinti.

Bulgária ez idő szerinti miniszterelnöke Stoilov, egy minden tehetség nélküli tuczatember, mód fölött feldühödik azon, hogy a mi konzulunk erélyes fellépése következtében nem lehetett agyonhallgatni ezen hitvány gyilkoságot, és egy interview alájában heves kirohanást intéz Ausztria-Magyarország ellen, botrányhajhászonak nevez minket, sőt sértegeti még uralkodó házunkat is. Ugy látszik, hogy Stoilov ur nem ismeri a politikai ildomosságának legprimitívabb szabályait sem és másoknak kell őt erre megtanítani. Biztosra veheti, hogy a lecke nem marad el monarchiánk részéről.

Hiába szaladt Ferdinánd Bécsbe, hogy enyhítse miniszterelnöke oktan kirohanásának rossz hatását. Az ily dolgot egyszerű magyarázatokkal nem lehet elűzni. Ezen felfogást látjuk érvényesülni kormányunk félhivatalos lapjaiban a »Nemzet«-ben és a »Pester Lloyd«-ban is, még pedig örömmel látjuk. Stoilov ur sértett, ok nélkül és brutálisan sértett. Ezért nekünk teljes elégtételt tartozik adni.

Kiváncsian várjuk, hogy külügyi kormányunk minő elégtételt fog tudni szerezni megsértett államiségünk tekintélyének.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 4.

Elnök: Láng Lajos.
Jegyzők: Molnár Antal, Teleki Sándor gr., Lázár Arpád.

Legelőbb az elnök bejelentette Szatmár-vármegye kérvényét a törvényhatósági tisztviselők nyugdíjügyének rendezése iránt.

Ezután áttértek a hazai pénzüzetekről szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalására.

Egész sereg módosítást nyújtottak be a képviselők az egyes szakaszoknál.

Mindjárt az első szakasznál gr. Károlyi Sándor adott be módosítást és pedig olyképen, hogy a szakasz második bekezdését hagyják ki.

Lukács miniszter nem helyesli a módosítást s kijelenti, hogy a javaslatban nem adatik újabb nyeresemény kölcsönök kibocsátására felhatalmazás.

A többség erre a szakaszt elfogadta.

A 2-ik §-nál gr. Károlyi Sándor, Blaskovich Ferencz azért szólalnak fel, hogy ebben a javaslatban a vicinális vasuti kérdésnek semmi helye nincs. Azok rendezése politikai kérdés.

Gr. Tisza István: Maga is sok hibáját tudja a vicinális rendszernek, melyet egyszerűbben is meg lehet oldani. De mivel a finanszírozásán az által lehet segíteni, hogy a vasuti címleteknek tisztességes kurzus mellett való értékesítését biztosítsuk e javaslat által, azért a javaslatot megszavazza.

Lukács miniszter rövid felszólalása után a szakaszt elfogadták.

A 4-ik §-nál gr. Károlyi Sándor azt kifogásolja, hogy ebben a javaslatban is foglaloznak telepítéssel.

Darányi miniszter felelt erre röviden s bizonyítja, hogy a javaslat a telepítéssel szoros összefüggésben van.

A többség a szakaszt elfogadja.

Az 5-ik §-t változatlanul elfogadták.

A 6-ik szakasznál gr. Károlyi Sándor, Blaskovich, Pulszky és Major Ferencz szólaltak fel, végül Darányi felelt a felszólalásokra s a szakaszt elfogadták.

A további szakaszokat is kisebb hozzászólásokkal és el nem fogadott módosításokkal szavazták meg.

Válaszok az interpellációkra.

Öt perc szünet után következtek a miniszterek válasza az egyes interpellációkra.

Dániel Ernő báró keresk. miniszter felel Rakovszkynak a téglagyári munkás-sztrájk ügyében beadott interpellációjára. A sztrájk főoka az volt, hogy a munkások nagyobb bérszösszeget akartak kieszközölni. Ő minden intézkedést megtett. A munkások érdekeit védő törvény némely tekintetben ellentétes magyarázatokra adhat alkalmat s azért azt módosítani kell.

Perczel Dezső belügyminiszter ugyanez ügyben felel Rakovszkynak, hogy a rendőrség a leghelyesebben járt el.

Rakovszky nem volt jelen.

A Ház tudomásul vette a választ.

Válaszolt még Báró Bánffy miniszterelnök is Molnár apátnak, a ki ezt nem vette tudomásul, — válaszolt továbbá Stvósnek és Holónak is, kik nem voltak jelen. — A Ház a válaszokat tudomásul veszi.

A kisdéovási Biharmegyében.

— Sipos Orbán jelentése. —

Tegnapelőtti számunkban megemlékeztünk arról a kis füzetkéről, melyet Sipos Orbán kir. tanfelügyelő Biharmegye közigazgatási bizottsága elé terjesztett s mely a megyei kisdéovási intézetek fejlődését és jelenlegi állapotát tárgyalja. Az érdekes füzetből a következő adatokat közöljük:

Biharmegyében csak 22 olyan község van, mely rendszeres kisdéováda felállítására felületlenül kötelezve van az egyenes adó összeg alapján,

Ezen községek közül a közigazgatási bizottság által, szorosan a törvényhez alkalmazkodással megállapított kötelezettségnek, ezideig egyáltalában nem feleltek még meg:

Berek-Böszörmény, Hosszu-Pályi, Nagy-Rábé, Pocsaly, Tulka községek.

A kötelezettségnek csak részben tettek eleget:

Bihar-Diószeg, a mennyiben a kötelezett két kisdéováda közül csak az egyiket, Derecske szintén a két kisdéováda közül csak az egyiket; Mező-Keresztes, az egy kisdéováda és egy állandó gyermek menedék ház közül csak a kisdéovádat.

Nagy-Bajom, két kisdéováda közül csak az egyiket, Nagy-Léta, két kisdéováda közül csak az egyiket állították fel; az utóbbi azt sem, mert a létező kisdéováda egészben jótékony, Nagy Sándor-féle alapítványból keletkezett és csaknem egészben ezen alapítvány jövedelméből tartatik fenn. Nagy-Szalonta a három kisdéováda közül csak ketőt létesített; ezeknek egyike azonban a Sternthal-féle alapítványból tartatik fenn. Sarkad, Székelyhid, Udvari községek két-két kisdéováda közül csak egyet-egyet állítottak.

Ezzel szemben azonban keletkeztek kisdéovádák már ezideig is több oly községben, melyben az adóösszeg nem üti is meg a törvényben megjelölt alapot. Ezen községek a következők: Almosd, Bagamér, Báránd, Belényes, B.-Püspöki, Esztár, Élesd, K.-Marja, Körös-Rév, Magyar-Cséke, Margitta, M.-Telegd, N.-Báród, Pecze-Szöllös, Szakál, Tenke.

Biharvármegyének csak 27, — illetve Szakál elhagyásával csak 26 oly községe van, mely csupán adóalapon állandó gyermek-menedékház felállítására lenne kötelezve. Ezen 27 község közül azonban 8, és pedig: Bagamér, Báránd, Belényes, Bihar-Püspöki, Kis-Marja, Margitta, Szakál, Tenke, az állandó menedékház helyett rendszeres kisdéovádat, — Szalacs kisdéovádája előtt állandó gyermek-menedékházat már létesítettek; 8, és pedig: Ér-Semjén, Furta, Henczida, Konyár, Pizskold, Szalacs, Szerep, Vértes községekben a kisdéováda szervezése, illetve a szervezés iránti tárgyalások folyamatban vannak.

Csupán adóalapon létesítendő lett volna 22 községben rendszeres kisdéováda.

A közigazgatási bizottság ezekkel együtt 68 községre nézve mondta ki a rendszeres kisdéováda felállításának kötelezettségét; mely községekben az időközben létesült államaikkal együtt 84 kisdéováda lett volna állítandó. — Tényleg meg van nyitva ez ideig 37 kisdéováda; — az adóalapon szervezendőnél 16-tal több, — a tek. közigazgatási bizottság által

U. i. Hiszi-e Ön is, hogy meghalt.

Berkessy Ede urnak.

Bécsben.

7/XI.

Szivem imádoztja! O neki nincsen igaza. Ki nézhet a napba büntetlenül? És én mégis irigylem őt! Mondhatom nekem is vigaszt hoz a művészet, vagyis inkább annak a művelői. Egyik barátom elcsalt egy ünnepelt énekesnő koncertére. Hogy hogyan énekelt, minő sikert ért el, azt ne kérdezze tőlem, én csak annyit tudok, hogy az a fiatal szépség fehér-patyolat ruhájában úgy nézett ki, mint egy virágzó körtefa. Azután, amint jól megnéztem, az illatos fehér lepelben egy szépség foltot fedeztem fel rajta és attól fogva csak e borsónagyságu dolgon ábrándozék. Tudom, hogy jót nevet, midőn e soraimat olvassa. Szinte hallom ezüstcsengésű kacajainak viszhangját! De legyen meggyőződve, hogy mihelyt vége lett a dalestélynek, hazasiettem, az ön képét kezembe vettem és ünnepélyesen bocsánatot kértem tőle. Láthatja minő nyíltszívű vagyok. Valjon nem érdemelnék-e meg ezért egy parányi kis jutalmat.

Kardos Adél urnőnek.

Berlin.

8/XI.

Igen tisztelt Berkessy Ur!

Vége, vége mindennek! . . . Hála Istennek! Férfiem megtalálta leveleit, könnyű is volt neki, hiszen ott feküdtek szépen sorba szedve egymáson a fiókban átkötve egy rózsaszínű szalaggal.

Eleinte haragudott, válásról s más eféléről beszélt. Én hagytam, hadd tombolja ki magát, azután mikor már egy kissé lecsendesedett, felszólitottam, hogy velem együtt olvassa végig az ön leveleit és akkor meg fog arról győződni, hogy én példás nő vagyok, mivel annyi kalandos ajánlatnak ellene tudtam állani és hogy ő egy ily drágakövet nem érdemel. Ő elfogadta ajánlatomat, átolvastuk együtt leveleit és mondhatom, hogy olyan sokat régóta nem nevettem.

A befejezés az volt, hogy férjem lábaimhoz borult és térdénállva bocsánatot kért tőlem, amiért az utóbbi időkben annyira elhanyagolt. A pezsgőnél és osztrigánál oly jó kedvünk kerekedett, hogy az első poharat önért üritettük, amiért oly szépen összehozott bennünket.

És most hála fejében viszonzásul adok Önnek egy jó tanácsot. Ne írja soha egy aszszonynak, hogy levelét csókjaival megette, ha egyszer nem igaz. Hiszen én előreláthatólag gazdagon behintettem ibolya-porral — az ön kedvencz parfümjével — levélpapirjaimat és ön azt nem is vette észre.

Ön továbbá mindjárt észrevette az énekesnőn a szépség szemölcsöt, de én rajtam nem látta meg azokat, bár oly szerencsés volt, hogy a hullámokkal együtt küzködhettem velem. Oh! és ön mégis azt állítja, hogy szeret és hogy kész akármikor Berlinbe jönni. Jó, de ellehet rá készülve, hogy férjem kidobja.

Ajánlom hát, hogy kétszer is gondolja meg.

Kardos Adél.

U. i. Az én férjem angyal!

eredetileg meghatározott számnál 47-tel kevesebb.

A nyári menedékházak száma 65 községben 67.

Ezek a főadatok kétségtelenül mutatják, hogy Biharvármegye területén a kisededővások érdekeiben még sok a tenni való, hogy számos község nem felelt meg kötelezettségének.

Biharvármegye azonban még sem áll a kisededővások intézetek számával hazánk vármegyéi között az utolsók sorában.

Nevezetesen óvó-intézet vagyis kisededővoda, állandó- és nyári menedékház együttvéve eddig legtöbb van Biharvármegyében: összesen 109; — kisededővódája: Nyitramegyének 47, Bács-Bodrognek 62, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyének 92, Torontálnak 80. E vármegyék után következik Biharvármegye a rendes kisededővódák számával. — Amde Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye kisededővódái közt Kecskemét t. h. joggal felruházott. — továbbá Nagy-Körösszegléd, Kiskun-Félegyháza, Halas, Vác stb. népes városok kisededővódái befoglaltnak s a vármegye népessége 1.224.724; — Nyitravármegyében, melynek népessége 396.559 az erőteljes magyar közszellem társadalmilag létesített számos ily alkotást; — Bács-Bodrogmegyében, melynek területe is nagyobb a miénknél s melynek kisededővódái számában Szabadka, Ujvidék, Zombor sz. kir. és Baja thj. felr. Zenta r. t. városok óvodái is befoglaltnak és csaknem minden községe népes, úgy hogy 118 városa, illetve községe közül csak 3-nak van 1000-nél kisebb népessége s lakosainak összes száma 716.488; Torontálvármegyének melynek területe csaknem oly nagy mint Biharvármegyéé, lakosainak száma Pancsova nélkül 570.802; — 109 községe van olyan, hol a népesség a 2000 lélekszámot meghaladja s a kisededővódái közé a pancsovaiak is beszámítvák. — míg Biharvármegyében 495 község közül csak 46-ban éri el a népesség száma a 2000-t; s lakosainak összes száma Nagyvárad nélkül 478.147 — és itt Nagyvárad város kisededővódáit nem soroltam fel.

Végül megemlítem az óvoda-intézetekbe járók számát is; mely az intézmények népszerűségéről tesz tanúságot. E tekintetben is Biharvármegye az első között áll. Kisededővó intézetet látogatott az első tanévben: Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében 8886. Szatmárban 8376, Torontálban 8351, Bács-Bodrogban 8133, Biharban 7052 óvóköteles; minden többi vármegyében jelentékenyen kevesebb.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Augusztus 5. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése d. u. 3 órakor.

Augusztus 5. Táncmulatság Érkenézen.

Augusztus 8. A brátkai fiatalság táncmulatsága a gör. kel. templom javára.

Augusztus 14. A belényesi tűzoltó egyesület nyári táncvigalma.

Szeptember 24. Katonai lóvásár Nagyszalontán.

Szeptember 25—29. Löversenyek Nagyváradon.

Szeptember 27. Katonai lóvásár Nagyváradon.

Régészeti és történelmi muzeum (Shlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Érdekes közigazgatási ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága ma csütörtökön délután 3 órakor tartja e havi rendes ülését. A közigazgatási bizottság ülései rendszerint egyhangúak, csendesek, s nagyrészt a pénzügyigazgató adóügyi referádái töltik be. Ma délután érdekesebb ügyek is kerülnek elő. Így tárgyalni fogják Deák József utmester fellebbezését a polgármester azon végzése ellen, a melylyel az utmestert a sár és kavics szállításkor elkövetett csalásért állásától felfüggesztette. A közigazgatási bizottság azonban aligha vállalkozik szerezcsen mosdatásra. Ezenkívül érdekes rendőri ügyek kerülnek még a zöld asztalra, s be lesz mutatva egy vizsgálat és egy vádala helyezésben néhány pompás jelenet eléggé változatos rendőri életünkben, a nagyvárad Lequoq ok nagyobb dicsőségre.

* **Zarándoklat Lourdesba.** Az ideai zarándoklat rendezősege már megalakult és működését VI. Váci-körut 43. sz. I. emelet 2. sz. alatti irodájában megkezdte. Az a nagy vonzerő, melyet e kis földi paradicsom az egész katolikus világra gyakorol, remélnünk enged, hogy Magyarország az idén is, mint a megelőző években tekintélyes számmal vesz részt a lourdesi szűz Mária olvasó ünnepén. Az indulás napja Budapestről szeptember 26 ára van megállapítva, midőn a társaság a déli vasuti pályaudvarról a reggeli gyorsvonattal Kanizsa, Pragerhof, Cromons, Milánóig és innen Genua és Marseille érintésével október hó 1-én reggel fog rendeltetési helyére érkezni, utközben Milánóban és Marseilleben egy-egy teljes napot pihenve. Visszajövet Marseille, Genua és Velence vannak pihenő állomásuk kiszemelve. A rendezőségnek sikerült a többek közt kieszközölni azt a kedvezményt, hogy visszajövet a franciaolasz határtól vagyis Ventimigliától kezdve, mindenki elválhat a társaságtól és a jegy érvényességi idején (30 napon) belül tetszés szerint időzhet az utvonalon érdekesebb pontján. A legszegényebb néposztály érdekében is történt egy fontos újítás, mely szerint a III-ad osztályú utasok nincsenek kötelezve ellátással járó részvételi jegyet venni, csak olyat melybe a vasti menetdíj és elszállásolás költségei vannak beleértve. Ezzel a rendezőség lehetővé teszi a szegényorsu híveknek, hogy hazulról vihessenek élelmet magukkal a hosszú utra. A részvételi árak ennek folytán így alakulnak: III. oszt. ellátás nélkül 86 forint. — III. osztály szállodai ellátással 105 forint. II. osztály szállodai ellátással 180 forint. I. oszt. szállodai ellátással 240 forint Fölvilágosítással és prospektussal szolgál a rendezőségi iroda Budapest, VI Váci-körut 43. szám, I. emelet 2. sz.

* **Mikor lesz kész a tűzraktanya.** Sok küzdelmen ment keresztül a nagyváradai tűzraktanya építése. A munkásokkal többször volt baj a fizetés miatt s a rendőrségnek sokszor kellett rendbe tartani a szélsőségek felé hajló munkás tömeget. Szakértők azonban azt állítják, hogy minden felhasznált anyag a legkiválóbb minőségű s e tekintetben a laktanya épületei kifogástalanok. A munkát azonban sok körülmény igen hátráltatta; de legfőképpen a folytonos esőzés. A vállalkozók nevében Härtel Vilmos tegnap beadványt intézett Nagyvárad város tanácsához, illetve az építésre felügyelő bizottsághoz, a melyben előadják, hogy a folytonos esőzés gátolta a gyors építést, főképpen pedig a földmunkát s ezért a kikötött határidőre, ez évi szeptember 1-re nem lesz teljesen kész a laktanya, de az épületek belsőjét befejezik. — A katonaság ugyanis csak október elsején veszi át a laktanyát, miért is kéri, hogy a munkák teljes befejezésére szeptember hó 30-ig adjon a város haladékat. Valószínűleg teljesítik a vállalkozók kérelmét.

* **A tanítók özvegyeinek és árváinak** ellátása szempontjából figyelemreméltó határozatot hozott legközelebb a belügyminiszter, egyetértésben a vallás- és közoktatási miniszterrel. Egy község fölébegett a vármegye közönségének ama határozata ellen, melylyel beillesztette a község pótköltségvetésébe az elhunyt községi tanító félévi fizetésének özvegy részére leendő biztosítása céljából szükséges összeget. A község föllebbezését elvető s a vármegyei bizottsági közgyűlés rendelkezését jóváhagyó miniszteri rendelkezés kijelenti, hogy a tanítók özvegyeinek és árváinak a tanító elhalálása napjától számított féléven át az egész fizetés és a lakás élvezésére feltétlen igényük van.

* **A polgármesternek arany nyakláncz.** A király megengedte, hogy a pápai polgármester ünnepélyes alkalmakkor, amelyeken a város képvisel, arany nyaklánczot hordhasson.

* **A vihar pusztítása.** Az utóbbi nagy vihar sok helyen kárt okozott az épületekben s különösen az ablakok hullottak csörrenve szerte. Olyan pusztulást azonban alig állott ki egy-egy épület, mint a Ferencz-József laktanya. Ötven ablakot tört be a nagy szél s úgy nézett ki a

laktanya, mint ha valami tüntetés után volna. A katonai állomás parancsnokság átírt a városi tanács Busch Dávid főmérnököt küldte ki, hogy vizsgálja meg, miként történt a nagyszámú üvegpusztulás s nem gondatlanságból keletkezett-e. Annyi bizonyos, hogy igen sokba kerül a városnak a Ferencz József laktanya fenntartása, a sok rongálás miatt.

* **Nyugalomba vonuló főorvos.** Gebhardt Lajos dr. egyetemi tanár, a székes főváros tudós főorvosa, a vaskorona rend lovagja, megromlott egészségi állapotára való tekintettel, a polgármesternél benyújtotta nyugdíjazás iránti kérvényét. Gebhardt 32 év óta áll a főváros szolgálatában.

* **Egy utca burkolásának akadályai.** Vámház utca kikövezésével megakadtak Busch Dávid főmérnök jelentést tett, hogy az utcát elkezdték kövezni, de ha kellőleg feltöltik az uttestet, a vizmegszorul az utcán s a két végén nem lesz lefolyása. A tanács tegnap tárgyalta az ügyet s kiadta a szépészeti és közlekedési szakbizottságnak.

* **Árvizszedelem.** A földmivelésügyi miniszter ma leiratban fölhívta a főváros közönségét, hogy a magas vízállásra és az e hó 8-kára várható nagy emelkedésre való tekintetből tegye meg sürgősen a kellő védelmi intézkedéseket.

* **Vizváryék Nagyváradon.** A tegnap esti vonattal érkezett meg Nagyváradra a Vizváry család. Holnap kezdik meg vendégszerepléseiket, a »Pillangó osatákan.« Jegyek a színházi pénztárnál már ma válthatók. Az előadás iránt oly rendkívüli érdeklődés mutatkozik, hogy már is óriási mennyiségű jegy kelt el, a Vizváry család mindenik fellépésére.

* **Tápszer vizsgáló és vegykísérleti állomás Nagyváradon.** Még az elmúlt évben indult meg a mozgalom Nagyváradon egy tápszervegyvizsgáló és bakteriológiai intézet felállítására iránt. Ez annál könnyebb a létesíthető Nagyváradon, mert a főreáliskolának megfelelő laboratóriuma van s ugyancsak a reáliskolánál az állomás vezetésére kitűnő szakember kinálkozik Pottásy János tanár személyében. Rácz Mihály főjegyző előterjesztésére a városi tanács elhatározta, hogy indítványozni fogja a legközelebbi közgyűlésnek miszerint írjon fel a földmivelésügyi miniszteriumhoz a vegykísérleti állomás felállítására iránt.

* **Uj szeszgyár.** A Moskovits Adolf és fiai cég nagyszabású szeszgyára és malma mellé mezőgazdasági szeszgyárt létesít. A városi tanács tegnap megadta az építkezési engedélyt az új gyártelepre.

* **Bartha Miklós kegyelmi kérvénye.** Zichy Jenő gróf, kit a Bartha-bizottság a kegyelmi kérvény átadására felkért, ma a fővárosba érkezett s a kérvényt átvette. A kérvény röviden, de gyönyörűen van megírva s diszkortésben van hozzá mellékelve a 202.000 aláírás.

* **Lemondott ügyvéd.** A nagyváradai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Dr. Máthé György nagyváradai ügyvéd, törvényszéki jegyzővé történt kinevezése következtében, az ügyvédek névjegyzékéből saját kérelmére törlötetett.

* **Vizes gödörbe fult gyermek.** A nagyváradai szőlőhegyen lakó Fibik József vinczellér gyermeke az áldozat. Fibik elment hazulról s egyedül volt otthon a felesége két gyermekével. Az egyik gyermek négy éves lehetett, a másik egy éves s az udvaron játszottak, míg anyjuk a konyhába mosott. Az egy éves gyermek, jóformán járni sem tudott, csak csuszált az udvaron. Közéjükben volt egy vízfelfogó gödör, s a gyermek csuszás közben bele esett és mire észre vették, megfult. Az anyja már csak halva

tudta kihuzni egy horoggal. Márkus János hegybíró nyomban megtartotta az előzetes vizsgálatot ez esetben, melynél bizonyos fokú gondatlanság minden bizonynyal terheli a szülőket.

* **A tanoneziskolai bizottság ülése.** Az iparoktatási bizottság tagjait, a városháza tanácstermében folyó hó 9-én hétfőn d. u. 4 órakor tartandó ülésre tisztelettel meghívom. Tárty: A segéd rajztanári állás betöltése és egyéb folyó ügyek. Nagyvárad, 1897. augusztus 4-én. Ragány János elnök.

* **Egy vármegye jubileuma.** Jövő évben lesz 200 esztendeje annak, hogy a Bácska a törököktől visszafoglaltatván, Bács és Bodrogh megyék ujjaszerveztettek. A vármegyei történelmi társulat erre az alkalomra nagyobb szabású emlékkönyvet készült kiadni, mely magában fogja foglalni a 200 éves Bácska összes fő- és alispánjainak továbbá az egész 200 év alatti tiszti karnak névsorát s a megyében szerepet játszó családok rövid történetét. Az adatok gyűjtése végett Bácska főlevéltárnoka egy pár napig Biharvármegye levéltárában is fog kutatni.

* **Uj találmányok a hadseregénél.** A hadügyminiszteriumból két új találmány érkezett le a napokban a nagyvárad honvédséghez kipróbálás végett. Egyik egy asbestből való keztyű, mely lehetővé teszi azt, hogy esetleg óra hosszúságig tartó gyors tüzelés alatt rendkívül álmegedő feyvert ne legyen kénytelen letenni a katoná, mert az éghetetlen asbeth keztyű megóvja a kezét a hőségtől. A másik kipróbálásra való találmány egy linoleum talpu cipő. Ezzel kapcsolatban közöljük egyik katonai lap legujabb számában közölt következő hírt: Katonai körökben régóta foglalkoztak azzal a tervvel, hogy a lőszerhordásra kutyákat alkalmazzanak. Háboruban egyike ez a legnehezebb feladatoknak a szegény bakára nézve, mert minden fődözet nélkül valóságos golyózáporban kell a tartalékból a tüzelő rajokhoz jutnia, hogy azokat töltényekkel ellássa.

* **Jegyző választás.** A Gánra Miklós volt rézbányai körjegyző elhalálozása folytán megüresedett körjegyzői állást jövő hó 6-án töltik be választás útján. Két pályázó van Popovits Ferenc rinyi körjegyző és Kertész István rézbányai hely. körjegyző.

* **Térzene.** A 37-ik gyalogezred zenekara a tegnapi elmaradt térzenét ma délután fogja megtartani, 6—7-ig a Schlaucht-éren.

* **Botanika.** A minap egy nagyobb társaság utazott ki a Püspök-fürdőbe s az uton, miközben a vasuti-ablakon kinézve elméláztak a kisasszonykák, az egyik hirtelen felsőhajtott egy hatalmas fa láttára:

— Istenem, mi mindent tudna mondani ez a vén tölgy ha meglevednék!

A társasággal együtt utazott egy professzor külsejű úri ember is, a kinek eleintén ránczba szökött a homloka, majd a következő megjegyzést kockáztatta meg:

— Először is mindenesetre azt mondaná: Boesánatot kérek kedves kisasszony, de én ákácza vagyok.

* **Mérgezés áldozata.** Élesdről értesítnek, hogy a szomszéd Felső-Lugos községben tegnap Filip Tódorné hirtelen meghalt s midőn a halottkém meglekintette rögtön észrevehé, hogy nem természetes a halál; az esetet be is jelentette rögtön az előljáróknak, kik megtették a kellő intézkedéseket az élesdi járás-bírósnál, a bonczolás ma délután fog megtörténni F. Lugoson.

* **A cirikuszos család.** Egy öreg asszonyt, meg egy tizenkét éves leánykát vittek be tegnap a rendőrséghez. Nem tudják ők magok sem hová valók s az öreg asszony elkezdett sirni, a kis leány még hangosabban zokogott. Három gyermeke van még valamenyen cirikuszosok s Taucz Ferencz igazgatósága alatt mulattatják a közönséget. A gyanus kinézésű asszony szünet nélkül ptyergett, hogy tolonczolják őt haza a gyermekeihez. Két község már megtagadta az illetőségi helyét, végre is

aztán haza küldte a rendőrség egy harmadik faluba, ahol majd találkozhatik egymással a cirikuszos familia.

* **Tűz Szeghalmon.** Vasárnap reggel 3 órakor Szeghalomban tüzi zaj zavarta meg az alvók álmait. Kigyuladt ugyanis ismeretlen okból a Csathó Jenő nagyvárad bírósági végrehajtó házában levő bolthelyiség, melyben 8 mm. petróleum volt ez meggyuladva hatalmas lángokkal égett, úgy hogy a bolt helyiségben minden elpusztult. Az elégett tárgyak biztosítva voltak, a tűz oka ismeretlen.

* **Köbor gyermek.** A napokban már említettük, hogy a rendőrség egy kistót fiut kerített kézre, ki magát Iván-nak nevezte, de többet nem tudott mondani. Gerő Ármán rendőr alkapitány végre kiderítette a kis fiu kilétét. Galiczia egyik községébe való, hová még tegnap haza küldték kényszer utlevéllel a kis tolonczot. Később beismerte, hogy azért nem vallotta be hogy hová való, mert nem szeret haza menni. Otthon — ugymond — nincs mit enni.

* **Tolonczok.** A keddi hetivásár alkalmával elfogott csavargókat tegnap kísérték ki a városból. Szám szerint lehettek vagy huszan s nyolcz közülök nő. Nagyobb része koldulás miatt lett elfogva s közbe még esettek is, holmi egyet-mást, ami éppen a kezök ügyében akadt.

* **Sok lud disznót győz.** Ezt a közmondást el lehet mondani Kálló Mitru bikácsi lakosra is, kit tegnap 9 kegyetlen cigány Lakatos György és 8 társa a bikácsi határban ugyanarra elpáhol, hody a szegény szerencsétlen élet halál közt lebeg. A kegyetlen cigányokat a gyapjui csudőrség elfogta és 3 csendőr összelánczolva bekísérte a kir. ügyészséghez, ahol azzal védekeznek, hogy nagyon ittasok voltak, amiből persze egy szó sem igaz, mert a csendőrök jelentése szerint teljesen józanok voltak.

* **Eltűnt asztalos inas.** Miklován György 18 éves nagy-bárodai asztalos inas eltűnt még mult hóban a faluból s azóta semmi hírt sem adott magáról. Körözik.

* **Etsedy atelierjéből.** Etsedy Albert legujabb »Ésik eső, süt a nap, A csillagok ragyognak« című képét, melyen gőzhajó, vasut és léghajó látható, Rees R. L. nagyváradai gázgyár igazgató nyerte meg Viluska névvel.

Az utazás művészete.

— Hogyan utazzunk ?

Julius végső napjaiban kezdődik meg a tulajdonképeni utazási idény, mely szeptember utolsó hetével végződik. Egy orvos ebből az alkalomból a következő dolgokat ajánlja az utazók figyelmébe:

Kövér emberek ne utazzanak olyan helyre, hol köztudomás szerint sokat szoktak enni az emberek, soványak pedig ne keressék fel Wörishofent vagy olyan fürdőt, ahol cibere levest esznek ebédre. Az idegesek ne utazzanak ostendeba vagy a monte-carliói játékbarlangba, egy szóval idegizgató helyekre, a melancholikusok azonban igen.

Kis gyermekkel ne utazzunk olyan helyre, hol orvos a közelben nem lakik.

Hegyes vidékre legalkalmasabb augusztus első felében utazni egész szeptember végéig, tengeri fürdőre pedig augusztus 10-től szept. 20-ig. Ha tehetjük legalább 4 hétig tartózkodjunk a kiválasztott fürdőhelyen, mert a kimerült testi szervezet csak ennyi idő alatt kezd érezni a fürdőzés jótéteményeit.

Kéjutazásra csakis teljesen egészségesen szabad elindulni, mert a legkisebb baj is könnyen rosszabra fordulhat a vonatrázásal a megváltozott életmód stb. folytán.

A férfiak könnyű selyem vagy vászon puha ingben utazzanak. Az igaz, hogy ez nem olyan elegáns mint a szépen kikeményített fehér ing, de nem azért utazunk, hogy másoknak tessék a mi elegáncziánk, hanem azért, hogy élvezetet találjunk.

Uj cipőben nem tanácsos utazni. Elindulás

előtt legalább 5—6 napig viselni kell a cipőt, hogy a láb beleszokjék s hogy ha a cipő esetleg szűk, még idejekorán kieserélhető legyen.

Kézi gyógytárt magával czipelni felesleges, főleg antipyrin, fenacetirát stb. s más fejfájás ellen való porokat, mert azok vigyázatlan használata már sok embernek okozta hirtelen halálát.

Forrásvizet a hegyek közt bármikor veszély nélkül lehet inni. Hogyha a vízbe néhány csepp coznacot vegyitünk, akkor bármily kimelegedve és megizzadva vagyunk is, bátran ihatunk, régi kedvenc mondása a turistáknak, melynek azonban semmiféle komoly alapja nincs. Hidegvizet felhevült állapotban inni mindig veszélyes. Pár percnyi hűsülés után azonban néhány ujnyi viz bátran iható, ha utána azonnal újra utnak indulunk.

Hideg vízben fürödni nagyon egészséges, de felhevült testet nem tanácsos, vízbe ugrás előtt feltétlenül locsolgassuk meg kissé testünket a vízzel. Ebéd után legalább is 2 órának kell eltelnie, hogy fürödni mehessünk. Sokáig időzni a hidegvízben nem jó.

Nagyobb hegyi kirándulás előtt feltétlenül meg kell fürödni hideg vízben, mert az megacélozza az izmokat. Lefekvés előtt pedig ajánlatos a lábakat pár perczig spirituszban vagy spiritusszal vegyített vízben megáztatni. — Ha a talpot a hosszú ut feltörte, kenjük be szarvaszsírral vagy vaselinnal. Ugyenezt a szolgálatot a közönséges fagygyu is megteszi. Ezt azonban még a járkálás előtt kell használni.

Nők fűzőben ne utazzanak. Utközben is szigoruan meg tartandók a megszokott étkezési idők s csak nagyon kevéssel szabad többet enni mint otthon; a mozgás és járkálás folytán ugyanis az ember éhesebbé válik, mint rendes körülmények közt.

Kevés podgyászszal utazzunk, A sok czókmók mindig csak kellemetlenséget okoz.

Az utazás tartama alatt lehetőleg feledjük el mindenféle házi bajt s egyéb kellemetlenséget és csakis a szórakozásra gondoljunk.

Elutazás előtt biztosítsuk életünket, vagy legalább is baleset elleni biztosítsuk magunkat.

Ne legyünk utközben se nagyon bőkezűek, se nagyon fukarok.

Dr. Flott.

MULATSÁG.

Meghívó. Brátkán, 1897. augusztus 8-án vasárnap a vasuti állomás közvetlen szomszédságban Battyányi József gr. nyaralójában tartandó Jótékony cselu táncmulatságra. Kezdeté 5 órakor. — Személyjegy 1 frt. Család-jegy 3 frt. A tiszta jövedelem a helybeli gör. keleti hitközség épülő temploma javára fordittatik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A mulatságot megtartjuk, ha esik, ha nem — Jó konyha, jó bor, czukrászat. A zenét Dula Miklós zenekara szolgáltatja.

Dr. Beöthy László főispán, Goldis János püspöki helynök, orsz. képvis. Szunyogh Péter alispán, Telegdi József orsz. képvis. védnökök. Bérezy Imre főszolgabíró, Papp János megyei főjegyző, Farkas Mór őrnagy, Száhlender Károly elnökök. Lungu Gábor ellenőr, Domokos István pénztárnok, Virág Géza ellenőr, Czibenszky Vazul háznagy. Bulzán László, dr. Buna János, ifj. Czibenszky László, Daraban Gerő, dr. Duma Flórián, Feldheim Albert, Filip Sándor, Hajnal Albert, Hajnal Ede, Hande Károly, Hollósy Gyula, Hubay Sándor, Jakabfy Lipót, Jaczkovits Theodor, Kaszó Gyula, Kakas Venczel, Krajnik József, Lázár Aurél, Mandel Albert, Pallady Sámuel, Pap Tódor, Pakala Tamás, dr. Popovics György, Schwartz Jakab, Selymessy Béla. Sóos Lőrincz, Verner Kálmán, Zigre Miklós bizottsági tagok.

Czibenszky János, Feldheim Mór elnökök, ifj. Feldheim Béla, Greiner Lajos alelnökök, Balogh Győző, Beniczky Sándor, Deutsch Géza, Falb Sándor, Fazekas Imre, Fried Samu, Haber Adolf, Haber

Márton, Horváth Gyula, Jakab Emil, Kovács Károly, Leimdörffer Aladár, Leimdörffer Károly, Liszka Sámuel, dr. Lung Anastaz, Nagy Zoltán, Óvári Kálmán, Pallady Miklós, Reesky Péter, Richter Gyula, Simon I. Dr. Vueskics Gyula, Zigre Aurél.

IRODALOM.

— **Arménia**, magyar-örmény havi szemle. Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Szongott Kristóf. Augusztus. Szamosujvár. Todorán Endre könyvnyomdája. 1897. A kitűnően szerkesztett folyóirat jelen füzeté először is Issekutz Antal dévai polgármester arcképét és életrajzát hozza. (Érdekes, hogy ez idő szerint Magyarországon három vármegyének van örmény, főispánja és három városnak örmény polgármestere.) Lekötötte figyelmünket Dr. Molnár Antal pompás cikke: Örményország és a keleti események (Les Armeniens, les Cretois et L'Europe par Jean Psichar. Nouvelle Revue. Livraison 1. Mai. 1897, mely, amily aktualis, ép oly tanulságos. Még érdekesebbnek ígérkezik a folytatás, melynek tárgya a következő kérdés leendő: Mi az indító oka az örmények lemeszáróztatásának, s hova vezet e vérengzések rendszere. A derék szerkesztő a magyar-honi örmény családok geneológiáját írta meg: művéből mintegy kóstol a — 235 — lapon kezdődő közlemény, amely különösen az örmény vezetéknevek etymologiai magyarázatával foglalkozik. Angyal-tól Azbejjig. Végül Voith Antal folytatja a zejtumi örményekről szóló cikksorozatát. El nem mulasztathatjuk, hogy az apróbb közleményekből a segesvári Petőfi szoborra írt örmény fordítást ne közöljük:

Szabadság Szerelem,
E kettő kell nekem.
Szerelmemért fölláldozom
Az életet,
Szabadságért fölláldozom
Szerelmemet.
Ázadánk szirárgu
Bedkh ejincz ájsz jérgu.
Vászu szirágánisz gezoheris
Génthánuthun
Vászu ázadutyján gezoheris
Szireluthun!

Dr. Zsögöd Benő irodalmi pöre. Zsögöd Benő dr. volt nagyváradi kir. jogakadémiai s jelenleg budapesti tud. egyetemi tanár egy munkával készült el s épen kiadni szándékozott rendszeres magánjogát. Mikorra azonban ő rendbe szedte könyve kéziratát, megjelent a könyvpiacra egy másik magyar magánjog, mely szintén Zsögöd Benő eszméit és elveit tartalmazta, anélkül azonban, hogy ő tudott volna róla. Nevezetesen valami Anyulászky I. joghallgató éveken át szorgalmasan gyorsírta Zsögöd tanár magyarázatait és ezeket egy vas-kos könyvben kiadta Politzer Zsigmond, elég szép áron árusítva azt minek dacára a tanév második felében már minden érdeklődő tanítvány beszerezte azt. Mondani is fölösleges, hogy ez által Zsögöd érzékeny kárt szenvedett, mert megjelenendő könyvének kereslete kevesbedett, miért is szerzői jogsértés miatt és megbírságolás végett tegnap pört indított a budapesti törvényszék előtt és becsatolva a másolt könyvet, mely egész nyíltan hirdeti, hogy Zsögöd tanár előadásai nyomán készült: 4800 frt kárának megtérítésében kéri elmarasztalni Politzert, egyben azt is kérelmezvén, hogy a meglévő példányok azonnal elkoboztassanak és a jogbitorlás még külön bírsággal sújtassék.

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

A Vizváry család első fellépte. Sudermann hatásos színművében a »Pillangó csatá«-ban holnap mutatkozik be oly hosszú időköz

után újra Nagyváradon a Vizváry család. Vizváryt és feleségét ismerik szerte ez országban mindenütt, nekik nem kell reklám. Vizváry Mariska azonban csak alig 1 és fél esztendeje tűnt fel a világot jelentő deszkákon. Ismertetésképp közöljük tehát róla azt a rövid, de velős tudósítást, mely az »Uj idők«-ben akkor jelent meg róla, mikor tavaly januárban szerződötték a budapesti »Nemzeti színházhoz.«

* **A nemzeti színház új tagja.** Az egyesült Vizváry-Szigety művész-dinasztia legifjabb hajtását: V i z v á r y Mariskát, a nemzeti színházhoz szerződötték. Egészen fiatal gyermek leány, a ki nagy szorgalmával és intelligenciájával tűnt ki az akadémián. Néhányszor láttuk már a nemzeti színpadon is, mint kisegítő és a sajtó a közönséggel egyetértve, meleg rokonszenvenvel és tetszéssel fogadta első szárnypróbálgatásait a melyekből tapasztalt augurok a fiatal művésznő jövőjére nézve felette hízogó következtetéseket vontak. Ugy tudjuk egyébként, hogy Vizváry Mariskát ambíciója inkább a komolyabb drámai mint a tisztán naiv szerepök felé vonzza.

Az előadásra már tegnap óta lehetett jegyeket kapni s a közönség érdeklődése után itélve, zsufolt ház előtt fog holnap este fellépni a három Vizváry, kik a tegnap esti gyorsvonattal — nem mint tévesen jeleztük tegnapelőtt — érkeztek Nagyváradra.

A színtársulat szervezése. Október elsején, az aradi színtársulat néhány tagja részint a megnyíló Magyar színházhoz, részint más helyre távozik el. Leszkay András már kezdi a szervezést s olyan tagokkal akarja pótolni a hiányt, hogy társulata minden tekintetben méltó legyen ahoz a nivóhoz, amelyen jelenleg áll. Szeptember tizedike körül foglalja el Fáy Szeréna is szerepkörét s így még nekünk is részünk lesz művészi játékában. Távozik még: Balla Kálmán, Somló Emma, Pesti Kálmán és néhány kardalos.

Jutalomjátékok. A jövő héten már megkezdődnek a színpadon a jutalomjátékok. A társulat minden elsőrangú tagja kiveszi belőle a részét. Először az operette s aztán a drámai személyzet jutalomjátéka fog következni, mely mindenesetre bizonyos foku érdeklődést fog a színházi estéknek kölcsönözni.

Shakespeare-est a színpadon. A közönség köréből kapjuk a következő sorokat: Idetova már háromnegyed része telik el az ideai nagyváradi színi szezonnak s idáig még egyetlen egy Shakespeare vagy Moliere est sem volt a színpadon. A színpad ezen, idáig még felül nem mult óriásai pedig talán csak produkáltak olyan darabot, melyet érdemes lenne legalább egyszer előadni. Ez a két klasszikus szerző, kik örökké szerepelni fognak a színházi repertoárokon, olyan darabokat is írt többek közt, melyek előadását még a színházi pénztáros sem szokta görbe szemmel nézni, mert tudunkal eddig a »Szent-iván éjféli« vagy »Romeo és Julia«, a »Fösvény« stb. mindig telt ház előtt kerültek színre Nagyváradon. Már csak alig két hónapig fognak tartani az előadások, felkérjük azért a klasszikus darabokat kedvelő publikum nevében a színpad művezetőségét, hogy örvendeztessen meg bennünket valamelyik este egy Shakespeare vagy Moliere darabval is.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradi kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: *Dr. Gedeon László.*

1612. Mann Adolf — Micskey Antal — megváltoztatva.

1656. Weinberger Lajos — Schwarz József — helybenhagyva.

1610. Orga Janku — Bodrován Janku — részben megváltoztatva.

1420. Simolya Mihály — Jurinesik János — megváltoztatva.

1623. Simolya Mihály — Jurinesik János — részben megváltoztatva.

1628. Adiósváry gazd. — Branyiczky János — részben megváltoztatva.

1636. N. Szebeni tkptr. — Czoty Sándorné helybenhagyva.

1636. Pinta Emánuel — Éliás Salamon — helybenhagyva.

1659. Agyagvölgyi János — Seres Mihály s. t. — helybenhagyva.

1660. Kelecsényi Ferencz — Krisnai Györgyné — helybenhagyva.

1674. Andor István — Andor Géza — helybenhagyva.

1685. Lisenstadter s. t. s. Bittenbinder Kondrad — helybenhagyva.

Előadó: *Dobosffy Alajos.*

1500. Brunner Rozália — Stern Sámuel — részben megváltoztatva.

1697. Simolya Mihály — Heinrich Mayer — megváltoztatva.

1588. Iries Szófia — Iries Petru — rendelet.

1615. Adler Ignác Heisler Fáni — helybenhagyva.

1617. Beles János — Krasován Ferenczné — visszautasítva.

1624. Sisler Sámuel Bienenstok Etel — helybenhagyva.

1653. Vajda Imre — Apró Endre — rendelet.

1654. Pelbarthi tkptr. — Popovits György — részben megváltoztatva.

Előadó: *Polchy Mór.*

2524. Bulzán János s. t. lopás — helybenhagyva.

2650. Bura Péterné emberölés — helybenhagyva.

2350. Gázsó László közrend elleni kh. — részben megváltoztatva.

2390. Maducz Tomá testi épség — megváltoztatva.

2433. Hajdu Pál ingatl. vagyon rong. — helybenhagyva.

2477. Szóke Lajos véderő elleni kh. — fo.

2540. Aramucz Nikoláé közcsend elleni kh. — rendelet.

2542. Kollár Frigyes rágalmaság — megváltoztatva.

2538. Bertók Péter és neje becsületsértés — megváltoztatva.

2539. Kolozs János rágalmaság — részben megváltoztatva.

2557. Kovács Jenő becsületsértés — rendelet.

2606. Angelina Tivadar s. t. sikkasztás megváltoztatva.

2671. Bogye Györgye lopás fo.

Előadó: *Nagy Ferencz.*

2234. Zachariás József hiv. sikkasztás — rendelet.

Megszökött a büntetés elől. Ott y á n Gábor tatarosi aszfalt gyári munkás olyan erősen találta pofon ütni egyik társát, hogy ezt a nyaklevest a nagyváradi kir. törvényszék súlyos testi sértésnek minősítette. Ott y á n tisztába lévén vele, hogy ezután a minősítés után bizonynyára nem azért idézte meg a törvényszék maga elébe, hogy megjutalmazza a bravuros pofonért, mint a nagypiacztéri vásáros komédiás szokta azokat, kik a bódéjában felállított kőcczel kitömött szerezcsenarczán próbálják ki tenyerük erejét, hanem egy darab időre fel akarja ajánlani neki nyári hűsölésre a fogház egyik csendes szobáskáját, — fogta magát s szépen megugrott. A nyaralást ily udvariatlan módon visszautasító pasasér ellen most kénytelen a törvényszék a köröztetést elrendelni, mely a tegnapi »Rendőri Közöny«-ben jelent meg.

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

84.

— Igazad van — felelt mosolyogva, — ez a legkevesebb.

— Ez azonban nekem nem elég.

— Ezt intézzétek el egymás közt, a fő dolog az, hogy te Ottó most abban a helyzetben vagy hogy házasodhatsz nemde?

— Ha feleségem szerény igényű lesz, igen.

— Daisynak van egy kis pénze atyja tette le számára, anyja is helyezett valamit kilátásba de ha erre nem is lehet számítani megeshetik hogy megtartja szavát. Te tehát megígéred, hogy Daisyt megkéréd?

— De Vilmos mire való ez a sietség! Hadd beszéljek előbb veled.

— Igen! sietnem kell Ottó! Ki tudja, mily közel jár hozzám, a halál, és kettőtököt biztonságba kell hoznom Prada elől. Én jobban akarok gyermekemről gondoskodni, mint saját atyja tette. És te magad is be fogod még látni Ottó, hogy Daisynak velem való élete e kis városban, nem lehet tartós, távoznia kell, de hova? A szép és ártatlan gyermeket azzal a szenvedélyes jellemmel egyedül a világba ki nem dobhatom. Ottó! kincs, nagy kincs ez a gyermek, kit rád akarok bízni. Ne gondolkozz sokáig, szabad ember vagy, nem csinálsz magadnak semmit az ő sötét jövőjéből, az ő szegénységéből...

Vilmos lassan mintha könyörögne, összehette kezeit. Ottó még soha sem látta ily izgatottnak.

— Nem! abból nem csinálók lelkiismereti kérdést, mert nekem semmi sem kell csak szeretete. Ha engem úgy szeretne, mint téged, egy pillanatig sem haboznék, tüstént karjaim közé záranám! Te azonban egész szíved elfoglaltad, nem tudom, mily szeretetet adhatna még másnak.

— Vilmos véresre harapta ajkát, váltakozva, hol veres, hol sápadt lett s csak egy kis idő múlva tudott válaszolni: «Ottó — én — én semmi sem vagyok, csak árnyék. Hold vagyok mely lemegy, ha a nap fölkel... Légy te a nap Ottó! Ő igazán megérdemli a fényes szerencsét.

— Oh te régi jó barátom! Nem fog fájni ha nélkülözni fogod? Oly kevesed van a világban.

Vilmos ismét szívére tette kezét, az újra, valóságos phisikai fájdalmat akart neki szerezni.

— Mit tesz az? — susogá félig nyitott ajka — Csak boldog legyen.

Most értett már Ottó mindent, szegény barátjára az utolsó fájdalom jött, nagyon szerette s küzdött e szeretet ellen, Daisynak távoznia kellett közeléből.

Ottó tiszteltől eltelve hallgatott, szomoru fájdalmas arccal nézte azt a nemes, halott-sárga arcot mely félig lezárt szemekkel a szék karjára volt fektetve.

— Hígyj nekem Ottó — szolt Vilmos egy kis idő múlva — ez egyszer igazi arany, mi osztályrészedül jut.

— Igaz, s ezt is neked köszönhetem Vilmos! Tégy mindent a mint jónak látod, én szezerenémre bízom magam, azt pedig a te kezébe helyezem, jobb kezekben nem is lehetne.

XXII.

Ottó és Daisy sétáról jöttek haza, folséges séta volt, mindkettőjük arca ragyogott a boldogságtól. Ottónak kevés fáradságába került, hogy Daisy szeretetéről biztos legyen, mondta már, hogy a Daisy szive olyan, mint a viasz a Vilmos kezében, egy intése elég volt, hogy barátja felé fordítsa.

Daisy gondolatai már régen Ottóval foglalkoztak, kezdetben mély részvétet érzett iránta mikor látta, hogy mostoha anyja megcsalta, azután csodálta, hogy fájdalmát oly férfiasan tűrte el, és midőn Ottó kinyilvánította előtte, hogy egyedül ő tudná megvigasztalni s enoek következtében boldoggá tenni, akkor úgy érezte, hogy élete más fordulatot vett, mintha

a nap feltűnt volna, mely már rég körülvette ragyogó melengető sugaraival.

Igy léptek Vilmos elé, egy pillantás a Daisy magatartására, arczára, elég volt, hogy az megértse, hogy Ottó várakozáson felül szerencsés volt, érezte, hogy az utolsó bilincs is lehullott tagjairól, mely még e földhöz, ez élethez lánczolta.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

A király utazása.

Budapest, augusztus 4. (Saj. tud. táv.)

Ő felsége ma reggel négy órakor Paar gróf főhadsegéd és Alberti szárnysegéd kíséretében a Salzkammergut-vasut Pfandei állomásáról az udvari külön-vonattal Salzburgon keresztül Bécsbe utazott.

Ferdinánd fejedelem Romániában.

Budapest, augusztus 4. (Saj. tud. táv.)

Ferdinánd bolgár fejedelem Sinaiba utazott a román király látogatására.

Az orleánsi herceg párba.

Budapest, augusztus 4. (Saj. tud. táv.)

A »Figaro« szerint Henrik orleánsi herceg Albertone tábornokkal való becsületbeli ügyében Leontinow gróft és utitársát Mowrichont nevezte meg segédjéül.

Dementi.

Budapest, augusztus 4. (Saj. tud. táv.)

A Havas-ügynökség jelenti Athénből: Ralli miniszterelnök kijelentette, hogy a Skuludis külügyminiszter által néhány hírlapíró előtt tett kijelentések nem birnak azzal a jelentőséggel, amelyet nekik tulajdonítanak. Egy másik jelentés szerint Kalaszytes mellett Thesszáliában, görög purasztok és török csapatok ütköztek össze és ez alkalommal mindkét rész jelentékeny veszteséget szenvedett.

Faure elnöki utja.

Budapest, augusztus 4. (Saj. tud. táv.)

Grenoble-ból írják, hogy Faure elnök oroszországi utjában odaérkezett. A lakosság lelkesülten üdvözölte. A város fel van díszítve. A vidékről igen nagy közönség tödult oda.

A német kancellár Péterváron.

Budapest, augusztus 4. (Saj. tud. táv.)

Hohenlohe herceg birodalmi kancellár tegnap Pétervárra utazott.

Az áradás.

Bécs, augusztus 4. (Saj. tudósítónk táv.)

Az éj folyamán a Duna főágában és a Dunacsatornában mérsékeltlen apadt a víz. Az apadás valószínűleg állandó lesz.

Segély az árviz károsultaknak.

Budapest, augusztus 4. (Saj. tud. táv.)

Az ischl-i királyi villa parkjában rendezett ünnepély jövedelme 8200 forint volt. Ő felsége kivánságának megfelelőleg ezt az összeget az Salzkammergut központi szegényei javára fordítják.

A volt főügyész haldoklik.

Budapest, aug. 4 (Saj. tud. távirata.)

Kozma Sándor nyug. kir. orsz. főügyész haldoklik, környezte a katasztrófát minden pillanatban várja.

Árad a Duna.

Budapest, aug. 4 (Saj. tud. táv.) A Duna rohamosan árad, az árviz a Csallóközben 4 munkást magával ragadott. — Mind a négyen a vízbe fulladtak.

KÖZGAZDASÁG.

Az idei termés. Az aratási munkálatokról és a vetések állásáról a következő hírt kaptuk L e s s községből. Lessen és vidékén a gabonaneműek teljesen learatták. Az eredmény a lehető legrosszabb, a buza, rozs alig 2—2.5 mmázsával fizettek holdankint, az árpa még ennyi hozamot sem adott. A zab aratása most folyik, azonban ez sem igen ígér 2—3 mmázsánál többet. A kapásnövények, köles és kerti vetemények jól fejlődnek. A zabos bükköny levágatott s jó hozamot adott. Sarju-széna szépen mutatkozik, a legelők jók.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. augusztus 4-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	122.30
Magyar koronajárdék	— — — —	100.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — —	122.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — —	101.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — —	121.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.—
Italné ési jog megváltási kötvény	— — — —	100.70
Horvát szlavou földtehermentesítési kötvény	— — — —	98.—
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcsön	— — — —	153.75
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — —	141.—
Csitrák járadék papírban	— — — —	102.—
Osztrák járadék ezüstben	— — — —	102.—
Osztrák járadék aranyban	— — — —	123.25
Osztrák korona járadék	— — — —	101.25
1860. osztrák államsorsjegyek	— — — —	146.—
Osztrák magyar bankrészevény	— — — —	940.—
Magyar hitelbank részevény	— — — —	402.—
Osztrák hitelintézeti részevény	— — — —	369.80
Paris vista	— — — —	345.50
20 márkás arany	— — — —	951.—
Német birod. lmi márka	— — — —	586.2 1/2
London viste	— — — —	119.05
Paris vista	— — — —	476.—
20 márkás arany	— — — —	11.79

SZERKESZTŐI POSTA.

Csecsemő poéta. Versében annyi homály ellenmondás bizonytalanság ölelkezik igen foggyatékos külalakkal, hogy olvasóinkat mindenestire megakarkjuk kimélni a czéltalan rejtvényfejtés kellemtelenségeitől. Egyes mondatait még grammatikailag sem értjük. A többi közt az utolsó strófát. Több mügöndöt!

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Bérlet 94-ik szám.

Bérlet 94-ik szám.

Páratlan.

Páratlan.

az arad-nagyvárad szintársulat által.

Nagyvárad, 1897. évi augusztus 5-én,

B Ő R E G É R.

Operette.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Holnap pénteken,

Vizváry Gyula ur, Vizváryné Szigethy Jolán és Vizváry Mariska kísasszony fellépteivel.

A pillangócsata.

Színmű.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó lakás.

A „Biharmegyei takarékpénztár“

Kossuth Lajos-utczai házában

egy másodemeleti udvari lakás kiadó.

Értekezhetni a Biharmegyei takarékpénztár üzlethelyiségében.

Állást keres.

Egy gyermektelen özvegy nő, ki a háztartás minden ágában jártas, akár **gazdasszonyi**, akár **kiadónői** állást keres mielőbbi belépésre. 228-2-3

Czim a kiadóhivatalban.

Nagy szőnyegek
rendkívül
olcsón.

Augusztus 31-ig.

Nagy szőnyegek
rendkívül
olcsón.

Alanti leszállított árjegyzék csakis augusztus hó 31-ig érvényes és kizárólag készpénzfizetés mellett értendő, minden takarékos háziasszony győződjék meg egy próbavásárlás által.

Tisztelettel

FLEGMAN ÁRMIN

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

224-6-50

Augusztus 31-ig.

Augusztus 31-ig.

Gyönyörű szövetek már ősziruhának is jó	22	kr.
Fekete valódi Ternó — — —	48	kr.
Fekete valódi selyembrocatok — —	1.25	kr.
Lüszterek szines és fekete — —	39	kr.
Valódi hazai vászon 1 vég 30 rőf —	6.25	kr.
Creas vászon 1 vég 30 rőf — —	4.40	kr.
Balerina vászon 1 vég — — —	2.90	kr.
Gallér volt 5, 8, 10 frt most — —	1.50	kr.
Kabát volt 20, 25, 28 frt most — —	5—	kr.
Karmantyú volt 4, 5, 6 frt most — —	1.35	kr.
1 női ing, 1 női szoknya, 1 női nadrág	3.50	kr.
12 drb szép finom zsebkendő — —	1.80	kr.
1 drb finom ernyő — — —	2.25	kr.

Nagy szőnyegek
rendkívül
olcsón.

Bársonyok, Plüsek, Satinok, Diszek, Gombok stb.

minden áron.

Nagy szőnyegek
rendkívül
olcsón.